



## BULETIN INFORMATIV

Nr. 83

Sibiu, iulie 2019



*Proiect comun de prezentare a expoziției susținut de:*

*Arhiva Landului Baden-Württemberg  
Institutul de Istorie și Studii Regionale a Șvabilor Dunăreni, Tübingen  
Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca  
Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu  
Arhivele Naționale ale României*

## INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU în rețeaua științifică națională și internațională

Prima jumătate a anului 2019 a fost deosebit de benefică pentru Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu. În **22 mai 2019**, s-a semnat protocolul de colaborare între Institutul nostru și Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu. Documentul de colaborare, semnat de rectorul prof. univ. dr. ing. Ioan Bondrea și directorul nostru, prof. univ. dr. Rudolf Gräf, are ca scop colaborarea și sprijinirea reciprocă în vederea dezvoltării și valorificării activităților de cercetare și celor didactice, schimbul reciproc de idei, date și informații relevante pentru domeniile de interes comun, implicarea reciprocă în proiecte și teme de cercetare, promovarea imaginii publice a partenerilor, asigurarea cadrului propice derulării activităților și proiectelor ce presupun implicarea studenților, masteranzilor și doctoranzilor. Nouă zile mai târziu, în **31 mai 2018**, conducerea ICSU Sibiu a semnat încă un protocol de

colaborare cu *Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde* – Institutul de Istorie și Studii Regionale a Șvabilor Dunăreni din Tübingen. Obiectivul convenției cadru îl constituie promovarea schimburilor științifice și intensificarea colaborării în domeniile istorie, geografie, etnologie, literatură și lingvistică. La acest important eveniment a participat Excelența Sa, domnul Julian Würtenberger, secretar de stat în Ministerul de Interne, Digitalizare și Migrație al Landului Baden-Württemberg, președinte al Consiliului Fundației Culturale a Șvabilor Dunăreni, prof. dr. Reinhard Johler, directorul Institutului pentru istorie și geografie al șvabilor dunăreni Tübingen și prof. dr. Wolfgang Zimmermann, directorul Arhivelor din Karlsruhe. Potrivit convenției cadru, cooperarea cuprinde următoarea domenii:

- Susținerea de proiecte de cercetare comune;
- Sprijinul reciproc la accesul în arhive, bănci de date, biblioteci și alte surse de informații științifice;
- Organizarea de conferințe științifice și de work-shop-uri; editarea de publicații;
- Traducerea de lucrări științifice din domeniile de interes comun;
- Schimbul de publicații;
- Vizite de lucru reciproce;
- Schimbul de cercetători și studenți;
- Organizarea de școli de vară.

Parteneriatul dintre cele două institute de cercetare a fost semnat de cei doi directori, prof. univ. dr. Rudolf Gräf și prof. dr. Reinhard Johler.



În vederea unei colaborări mai strânse între institutele de cercetări socio-umane ale Academiei Române, în data de **13 iunie 2019**, a avut loc o întâlnire a directorilor de institut din Sibiu, Cluj-Napoca, Târgu Mureș și Timișoara. Astfel, domnul prof. univ. dr. Rudolf Gräf, directorul ICSU Sibiu, Cluj-Napoca, Târgu Mureș și Timișoara, a fost gazda domnilor prof. univ. dr. Ioan Bolovan, directorul Institutului „Gheorghe Barițiu” din Cluj-Napoca, dr. Cornel Sigmirean, directorul Institutului de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” din Târgu Mureș, și dr. Ioan David, directorul Institutului de Studii Banatice „Titu Maiorescu” din Timișoara. Cei patru directori de institut s-au întrunit în biroul directorial al Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu pentru a discuta problemele actuale cu care se confruntă fiecare institut în parte dar și despre posibilitățile de colaborare, prin identificarea temelor majore comune de cercetare. Discuțiile s-au concentrat pe subiecte comune de interes cum ar fi managementul cercetării, accesul la baze de date științifice care să fie disponibile în interiorul rețelelor institutelor Academiei Române, integrarea bibliotecilor institutelor de istorie, socio-umane și arheologie într-un sistem informatic, respectiv într-un catalog online care să conțină toate resursele bibliografice, situația periodicelor și relația cu Editura Academiei Române, mai ales în ceea ce privește rețeaua de distribuție, organizarea de manifestări științifice comune, participarea la proiecte UEFISCDI în parteneriate cu implicarea celor patru institute, participarea institutelor la *Programul de cercetare și inovare* din perioada 2021–2027, găsirea unor soluții pentru dezvoltarea unor parteneriate cu mediul privat.

***Trăsături europene ale culturii medievale românești***  
**ACAD. PROF. UNIV. DR. IOAN-AUREL POP**  
**Președintele Academiei Române, Rector al Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca**

În **13 iunie 2019**, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu s-a bucurat de prezența domnului Acad. prof. univ. dr. Ioan-Aurel Pop, Președintele Academiei Române.



Domnia Sa a susținut o prelegere de excepție, despre cultura medievală românească și apartenența acesteia în mediul european. Pornind de la definirea spațiului de confluență a culturii apusene (catolice) și a celei răsăritene (ortodoxă), spațiu în care s-a format poporul român în primul mileniu al erei noastre, Domnia Sa a relevat sinteza originală a celor două culturi, preluată în plan spiritual și artistic de românii medievali. Cu profesionalism și pasiune, domnul profesor Ioan-Aurel Pop, medievist recunoscut național și internațional, a expus publicului, format din cercetători consacrați, cadre didactice universitare, studenți, pasionați de istorie și jurnaliști, *highlight-urile* înfăptuirilor artistice, spirituale și literare ale românilor în Evul Mediu, fără să uite de relevarea clară și pertinentă a contextului politic și a marilor curente culturale, artistice europene ale epocii. Domnia Sa a vorbit, în continuare, despre începuturile scrisului în limba română și despre apartenența conștientă a românilor la spațiul cultural latin, apusean. Acest din urmă aspect a fost relevat de către scriitorii umaniști din întreaga Europa, care au scris deja de la finele Evului Mediu despre originile latine ale românilor, care vorbeau între ei „latina”! Publicul, mai ales studenții, masteranzii și doctoranzii, dar și alți tineri pasionați de istorie, au urmărit cu interes expunerea vie și antrenantă a domnului profesor Ioan-Aurel Pop.

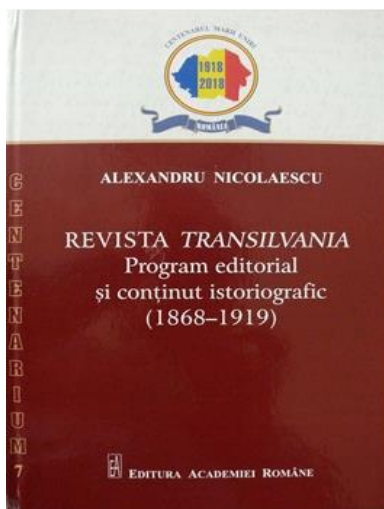
**ICSU SIBIU și expoziția**  
***Spații fluente. Hărți ale spațiului dunărean***  
**1650-1800**

În **31 mai 2019**, după semnarea protocolului de colaborare dintre ICSU Sibiu și Institutul de Istorie și Studii Regionale a Șvabilor Dunăreni din Tübingen, directorii celor două institute, prof. univ. dr. Rudolf Gräf și prof. dr. Reinhard Johler, împreună cu prof. dr. Gerald Maier, președintele Arhivei de Stat a Landului Baden-Württemberg, au inaugurat expoziția itinerantă *Spații fluente. Hărți ale spațiului dunărean 1650-1800 – Floating Spaces. Maps of the Danube Region, 1650-1800*, în spațiul expozițional de la Centrul de informare al Primăriei Sibiu, unde oaspeții au fost salutați în numele consiliului local și al primarului Sibiului de prof. dr. Zeno-Karl Pinter. Expoziția organizată de Arhiva Landului Baden-Württemberg, Secția Arhiva Generală a Landului din Karlsruhe și Institutul de Studii Regionale a Șvabilor Dunăreni din Tübingen, „tematizează geneza reprezentărilor cartografice cu privire la spațiul dunărean. Ea descrie caracteristicile conceptelor spațiale și percepția acestora în Europa occidentală și centrală în epoca modernă. Proiect comun al unui institut de cercetare științifică și al unei arhive, expoziția invită la o călătorie într-un spațiu „necunoscut” al Europei. Dincolo de aceasta, ea întrebă, cum înțelegem astăzi spațiul Dunării mijlocii și de jos, cât și cel al Europei de sud-est, cu ce imagini cartografice asociem această regiune. Expoziția bilingvă – în limbile germană și engleză – cuprinde ca. 70 de exponate valoroase, dintre care unele sunt prezentate publicului pentru prima oară. Baza expoziției o constituie cuprinzătoarea colecție de hărți și planuri inițiată de marșgrafii casei de Baden în scopuri militare, păstrate astăzi la Arhiva Generală a Landului din Karlsruhe și Biblioteca Landului Baden. Aceste hărți sunt completate cu exponate din colecția Institutului de Istorie și Studii Regionale a Șvabilor Dunăreni din Tübingen și din două colecții private: colecția dr. Mathias Beer (Tübingen) și colecția Dr. Ovidiu Șandor (Timișoara). După vernisajul din Karlsruhe în anul 2017, expoziția a început un lung tur european. În România expoziția este prezentată în cooperare cu Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca, Institutul de Studii Socio-Umane al Academiei Române din Sibiu și Arhiva Națională a României în orașele Cluj-Napoca, Sibiu, Cluj (sic!), Brăila, Iași și Chișinău (Republica Moldova). Prin aceasta, expoziția își asumă acea funcție de mijlocire îndeplinită și de marele fluviu, care nu a constituit numai un loc al confruntărilor militare, ci și o punte între orient și occident. Între organizatorii expoziției s-au statornicit de decenii relații de rodnică conlucrare prin proiecte științifice comune la nivel universitar și arhivistic...”

Citat din catalogul expoziției  
*Spații fluente. Hărți ale spațiului dunărean 1650-1800*, Cluj-Napoca, 2019

## APARIȚIE EDITORIALĂ

Alexandru Nicolaescu, *Revista „Transilvania”: program editorial și conținut istoriografic (1868-1919)*, București, Editura Academiei Române, 2019, 246 p.



Volumul a apărut în cadrul colecției Centenarium a Academiei Române, coordonată de acad. Victor Speinei cu ocazia centenarului Marii Uniri. Cercetarea este împărțită în trei capitole focalizat pe câteva aspecte esențiale ale evoluției istorice a periodicului oficial al Astei. În primul capitol a fost tratată apariția revistei *Transilvania*, iar în cel de-al doilea a fost descrisă evoluția editorială a periodicului în funcție de cei șase redactori care au condus-o în perioada 1868-1919. Ultimul capitol s-a concentrat pe problemele istoriografice tratate în paginile *Transilvaniei*, începând cu perioada antică și până în perioada contemporană apariției sale.

*Alexandru Nicolaescu*

---

ICSU Sibiu, Bd. Victoriei 40, 550024 – Sibiu  
Tel.: 004 0269212604, fax: 004 0269216605

Redactor: Liviu Cîmpeanu

ISSN 1224